

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 3 päivänä heinäkuuta 2018

522/2018

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 2, 4 ja 5 momentti, 4 a §:n 2 momentti, 5 ja 7 §, 8 §:n 1 momentti, 3 luvun otsikko, 9–11 ja 11 a §, 13 §:n 3 momentti, 18 §:n 6 ja 7 momentti, 21 §, 21 a §:n 1–3 momentti, 21 b–21 d §, 21 e §:n 1 ja 4 momentti, 21 f §:n 2 momentti, 21 g, 22 ja 22 a §, 22 b §:n otsikko ja 1 momentti, 22 c ja 22 d §, 22 e §:n 1 momentti, 22 f §:n 1 ja 2 momentti, 22 g §:n 1 momentti, 23 §:n 1 ja 2 momentti, 24 §:n 4 momentti, 24 b §:n 2 ja 3 momentti, 24 c §:n 1 momentti, 24 d §:n 1 momentti, 24 e §:n 1, 3 ja 4 momentti, 24 f ja 24 g §, 24 i §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti sekä 26 a, 26 d ja 26 e §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti laissa 1106/2016, 2 §:n 2 momentti laissa 1280/2000, 3 §:n 1 momentti ja 4 a §:n 2 momentti laissa 1026/2010, 4 §:n 2 momentti laissa 345/2009, 4 §:n 4 momentti ja 24 c §:n 1 momentti laissa 1301/2002, 4 §:n 5 momentti laissa 1049/2004, 5 § laissa 1136/2011, 7 §, 22 g §:n 1 momentti, 24 §:n 4 momentti, 24 d §:n 1 momentti ja 24 e §:n 1 momentti laissa 1352/2007, 8 §:n 1 momentti sekä 23 §:n 1 ja 2 momentti laissa 1049/2014, 9 § laissa 973/2016, 10 § laissa 1136/2011, 542/2012 ja 1141/2013, 11, 11 a ja 21 §, 21 a §:n 2 ja 3 momentti, 21 b §, 21 f §:n 2 momentti, 21 g, 22 ja 22 a §, 22 b §:n otsikko ja 1 momentti, 22 c ja 22 d §, 22 e §:n 1 momentti, 22 f §:n 1 ja 2 momentti sekä 24 f, 26 a, 26 d ja 26 e § laissa 542/2012, 13 §:n 3 momentti, 21 e §:n 1 ja 4 momentti, 24 b §:n 2 momentti, 24 e §:n 3 ja 4 momentti ja 24 i §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti laissa 1653/2015, 18 §:n 6 ja 7 momentti laissa 626/2012, 21 a §:n 1 momentti ja 24 b §:n 3 momentti laissa 970/2013, 21 c § laissa 542/2012 ja 1653/2015 sekä 21 d ja 24 g § laissa 542/2012 ja 970/2013, seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Työttömyysturvalain (1290/2002) mukaiset työttömyyspäivärahat ja vuorotteluvapaa-lain (1305/2002) mukaiset vuorottelukorvaukset rahoitetaan perusturvaosuutta vastaavalla valtionosuudella, tämän lain mukaisilla työttömyysvakuutusmaksuilla ja työttömyysturvan työnantajan omavastuumaksuilla (*omavastuumaksu*) sekä työttömyyskassalain (603/1984) mukaisilla jäsenmaksuilla siten kuin tässä laissa säädetään. Työeläkelainsäädännössä tarkoitetut työeläkelisät ja vakuutusmaksut, aikuiskoulutusetuksista annetussa laissa (1276/2000) tarkoitetut aikuiskoulutustuet muiden kuin yrittäjien osalta ja ammatitukintostipendit muiden kuin valtion virka- tai työsuhteessa olevien henkilöiden osalta sekä palkkaturvalain (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) mukainen palkkaturva rahoitetaan tämän lain mukaisilla maksuilla siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Työttömyysvakuutusmaksut

Työttömyysvakuutusmaksut on määrättävä siten, että tässä laissa tarkoitettu Työllisyysrahasto voi suoriutua sen vastattavana olevien työttömyysetuuksien ja aikuiskoulutustuen rahoituksesta sekä 23 ja 24 §:ssä mainituista maksuosuuksien siirroista.

3 §

Suhdannepuskuri

Työllisyysrahastolla on maksuvalmiuden turvaamiseksi ja ennakoitavissa olevista kansantalouden suhdannevaihteluista johtuvien työttömyysvakuutusmaksujen muutosten taamiseksi rahaston varojen ja velkojen erotuksena muodostuva suhdannepuskuri, jonka varojen tai velkojen enimmäismäärää koskeva ennuste työttömyysvakuutusmaksuja määrättäessä voi olla enintään 5,0 prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaavien menojen suuruinen.

4 §

Ansiopäivärahojen rahoitus

Lomautusajalta maksettuihin ansiopäivärahoihin, työttömyysturvalain 1 luvun 5 §:n 1 momentin 12 kohdassa tarkoitetun sääesteen ja 14 kohdassa tarkoitetun lomautukseen rinnastettavan syyn ajalta maksettuihin ansiopäivärahoihin ja mainitun lain 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettuihin lisäpäiviin ei suoriteta valtionosuutta. Työllisyysrahaston osuutena maksetaan työttömyyskassalle näihin päivärahoihin 94,5 prosenttia menoista.

Muista kuin 2 momentissa tarkoitetuista ansiopäivärahoista maksetaan Työllisyysrahaston osuutena työttömyyskassalle kustakin ansiopäivärahasta maksetun ansiopäivärahan sekä 1 ja 3 momentin mukaisten määrien erotus.

Yrittäjäkassan maksamien etuuksien rahoituksesta, palkansaajakassan maksamien yrittäjäetuksien rahoituksesta, työttömyyskassan hallintokuluihin kohdistuvasta valtionosuudesta ja Työllisyysrahaston osuudesta sekä valtionosuuden ja Työllisyysrahaston osuuden maksamisesta säädetään työttömyyskassalaissa.

4 a §

Lisäpäivien rahoitus

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään työttömyyskassan ja Työllisyysrahaston prosenttiosuudet 1 momentissa mainituin perustein.

5 §

Asuinmaan maksamien ansiopäivärahojen korvausten rahoitus

Työllisyysrahaston sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 (*perusasetus*) 65 artiklan 6 ja 7 kohdan mukaisesti korvatut palkansaajankassan jäsenelle maksetut työttömyyspäivärahat rahoitetaan siten, että kustakin päivärahasta maksetaan valtionosuutena Työllisyysrahastolle työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n mukaista peruspäivärahaa vastaava määrä.

Työllisyysrahasto rahoittaa työttömyyspäivärahasta peruspäivärahan määrän ylittävän osan.

7 §

Työllisyysrahaston rahoittamat etuudet

Työllisyysrahasto vastaa työntekijän eläkelain (395/2006) 182 §:ssä tarkoitetun vakuutusmaksun, valtion eläkerahastosta annetun lain (1297/2006) 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun maksun sekä palkkaturvalain 31 §:n ja merimiesten palkkaturvalain 29 §:n mukaisen määrän suorittamisesta.

8 §

Peruspäivärahan rahoitus

Työllisyysrahasto maksaa sosiaali- ja terveysministeriön välityksellä Kansaneläkelaitokselle 23 §:ssä tarkoitetun osuuden työttömyysturvalain mukaisten peruspäivärahojen ja niihin liittyvien lapsikorotusten sekä korotusosien rahoitukseen. Muilta osin menot rahoitetaan Kansaneläkelaitokselle maksettavalla valtionosuudella.

3 luku

Työllisyysrahasto

9 §

Työllisyysrahasto

Työttömyysvakuutusmaksujen perintää ja työttömyysvakuutusmaksuilla rahoitettavien etuuksien rahoituksen järjestämistä varten on Työllisyysrahasto. Lisäksi Työllisyysrahaston tehtävänä on edistää työssä tarvittavia valmiuksia myöntämällä tukea ammatilliseen koulutukseen ja kehittämiseen.

Työllisyysrahaston ohjesääntö annetaan valtioneuvoston asetuksella. Rahaston hallintoneuvoston jäsenet nimittää valtioneuvosto työnantajien ja työntekijöiden edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Hallintoneuvostossa on vähintään 10 ja enintään 18 jäsentä. Jäsenistä puolet edustaa työnantajia ja puolet työntekijöitä. Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joista toisen tulee edustaa työnantajia ja toisen työntekijöitä edustavia jäseniä siten, että puheenjohtajuus on vuorovuosin työnantajien ja työntekijöiden edustajilla.

10 §

Työllisyysrahaston tehtävät

Työllisyysrahaston tehtävänä on:

- 1) rahoittaa 1 §:ssä tarkoitetut etuudet siltä osin kuin valtio ja yksittäiset työttömyyskasvat eivät ole niistä vastuussa;
- 2) määrätä ja periä 2 §:ssä tarkoitetut työttömyysvakuutusmaksut ja valvoa tässä laissa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksuihin liittyvien velvoitteiden täyttämistä;
- 3) määrätä ja periä 8 a luvussa säädetty omavastuumaksu;
- 4) hoitaa Työllisyysrahaston varoja tuottavasti ja turvaavasti siten, että rahaston maksuvalmius on turvattu sekä laatia rahaston varojen sijoittamista koskeva sijoitussuunnitelma, joka on rahaston sijoitustoiminnan laatuun nähden riittävä;

5) maksaa ja periä perusasetuksen 65 artiklan 6 ja 7 kohdan mukaiset korvaukset työttömyyskassan jäsenenä olleille maksetuista työttömyyspäivärahoista;

6) koulutuksen korvaamisesta annetun lain (1140/2013) mukaisten korvausten toimeenpano;

7) aikuiskoulutusetuuksista annetun lain mukaisten aikuiskoulutustuen ja ammattitutkintostipendien myöntäminen.

Työllisyysrahastolla on oikeus ottaa lainoja velvoitteittensa täyttämiseksi. Jos Työllisyysrahaston velat ylittävät sen varat, valtioneuvostolla on oikeus vastavakuuksia vaati-matta antaa valtion omavelkaisia takauksia Työllisyysrahaston ottamien lainojen ja niissä sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi. Valtioneuvosto voi asettaa ehtoja antamilleen takauksille. Maksuvalmiutensa turvaamiseksi Työllisyysrahasto voi ottaa lainaa Finanssi-valvonnan suostumuksella.

11 §

Työllisyysrahaston valvonta

Työllisyysrahastoa valvoo Finanssivalvonta. Rahastolla on oltava sen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä rahaston sijoitussuunnitelmasta, sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

11 a §

Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus saada tietoja ja tarkastaa toimintaa

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada kohtuullisessa ajassa maksutta kirjallinen selvitys Työllisyysrahaston toiminnasta. Työllisyysrahaston on toimitettava vuosittain kahden kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta sosiaali- ja terveysministeriölle kertomus toiminnastaan ja tilastaan sekä selvitys työttömyysvakuutusmaksujen määräämisessä ja perinnässä esiin tulleista seikoista ja toimenpiteistä, joihin havaintojen johdosta on ryhdytty.

13 §

Vakuutusmaksuvelvollisuus työskentelystä ulkomailla

Työllisyysrahasto voi työnantajan hakemuksesta päättää, ettei 2 momentissa tarkoitettua työntekijästä tarvitse enää maksaa työttömyysvakuutusmaksua. Edellytyksenä päätökselle on, että työskentely ulkomailla ei ole enää tilapäistä ja työskentely ulkomailla on jatkunut yli kaksi vuotta. Päätöstä sovelletaan sen lainvoimaiseksi tuloa seuraavan kalenterivuoden alusta.

18 §

Työttömyysvakuutusmaksujen määrä

Työnantajan työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun maksuprosentit säädetään kalenterivuodeksi kerrallaan. Työllisyysrahaston tulee tehdä seuraavan vuoden maksuja koskeva esitys sosiaali- ja terveysministeriölle elokuun loppuun mennessä.

Työllisyysrahaston tulee toimittaa arvio seuraavan vuoden ansioturvamenoista, valtion rahoitusosuuden määrästä sekä seuraavan vuoden maksuprosenteista sosiaali- ja terveystyöministeriölle viimeistään kunkin vuoden toukokuun 15 päivänä.

21 §

Maksujen perintä

Työllisyysrahasto määrää ja perii työnantajalta työnantajan työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun 19 a §:n mukaisen palkkasumman perusteella. Työnantaja vastaa myös palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun suorittamisesta Työllisyysrahastolle.

21 a §

Ennakon määrääminen ja muuttaminen

Työllisyysrahastolla on oikeus määrätä työttömyysvakuutusmaksun ennakko työnantajaa kuulematta siten, että ennakko perustuu työnantajan kuluvaan ja edellisten vuosien työttömyysvakuutusmaksujen perusteena oleviin palkkasummiin, 22 ja 22 a §:n nojalla saatuihin palkkatietoihin, yleiseen palkkakehitykseen ja työnantajan ilmoittamiin tietoihin. Ennakon on vastattava mahdollisimman tarkoin maksuvelvollisen työnantajan ja palkansaajan 18 §:ssä säädettyä maksuvelvollisuuden lopullista määrää.

Työllisyysrahasto voi muuttaa määrättyä ennakkoa omasta aloitteestaan työnantajaa kuulematta tai työnantajan vaatimuksesta. Työnantajan on haettava ennakon alentamista ennen vakuutusvuoden loppua. Liikaa maksettu ennakko on viipymättä palautettava.

Työllisyysrahasto poistaa aiheettoman ennakon joko omasta aloitteestaan työnantajaa kuulematta tai työnantajan vaatimuksesta viimeistään ennen lopullisen työttömyysvakuutusmaksun määräämistä.

21 b §

Työnantajan velvollisuus ilmoittaa palkkasumma

Työnantajan on ilmoitettava Työllisyysrahastolle vakuutusvuonna maksamistaan palloista vakuutusvuotta seuraavan kalenterivuoden tammikuun loppuun mennessä. Ilmoitusta ei tarvitse antaa, jos työnantaja ei ole maksanut vakuutusvuonna palkkoja eikä ennakkoa ole määrätty.

Työnantajalla on velvollisuus antaa 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus myös Työllisyysrahaston vaatimuksesta.

Työllisyysrahasto voi perustellusta syystä työnantajan pyynnöstä pidentää määräaikaa antaa ilmoitus. Päätökseen ei saa hakea muutosta.

21 c §

Työttömyysvakuutusmaksun määrääminen

Työllisyysrahasto määrää työttömyysvakuutusmaksun kalenterivuositain vakuutusvuotta seuraavan lokakuun loppuun mennessä. Työnantajan toiminnan lakatessa Työllisyysrahasto voi määrätä työttömyysvakuutusmaksun kesken vakuutusvuoden. Jos vakuutusvuodelta määrättävä työttömyysvakuutusmaksu on suurempi kuin peritty ennakko, Työllisyysrahasto perii työnantajalta työttömyysvakuutusmaksun ja perityn ennakon välisen erotuksen. Jos työttömyysvakuutusmaksu on pienempi kuin peritty ennakko, Työllisyysrahasto maksaa työnantajalle työttömyysvakuutusmaksun ja perityn ennakon välisen erotuksen.

Työllisyysrahasto antaa työttömyysvakuutusmaksusta valituskelpoisen päätöksen, josta käy ilmi vakuutusvuoden palkkasumma ja sen perusteella määräytyvä työttömyysvakuutusmaksu, vakuutuskaudelta maksettu ennako sekä 1 momentissa tarkoitettu työnantajalle määrätty tasausmaksu tai työnantajalle maksettava ennakonpalautus. Päätöstä ei tarvitse perustella hallintolaissa säädetyllä tavalla, jos siinä ei poiketa työnantajan ilmoittamasta palkkasummasta.

Jos työttömyysvakuutusmaksu on jäänyt määräämättä, Työllisyysrahasto määrää puuttuvan työttömyysvakuutusmaksun maksettavaksi. Päätös on tehtävä kolmen vuoden kuluessa vakuutusvuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta.

Työllisyysrahasto voi määrätä työttömyysvakuutusmaksun ennen yritystoiminnassa tapahtunutta järjestelyä valinneen tilanteen mukaan, jos järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää työttömyysvakuutusmaksua koskevia säännöksiä. Yritystoiminnassa järjestelyjä tehneen työnantajan on esitettävä selvitys siitä, että järjestelyyn ei ole ryhdytty siinä tarkoituksessa, että yritys vapautuisi työttömyysvakuutusmaksusta. Pyytäessään selvitystä yrityksessä tapahtuneesta järjestelystä Työllisyysrahaston on ilmoitettava työnantajalle, että selvityksen antamatta jättäminen ei estä maksun määräämistä.

21 d §

Työttömyysvakuutusmaksun määrääminen arvioimalla

Työllisyysrahasto voi määrätä 18 §:n mukaisen työnantajan ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun arvioimalla, jos työnantaja ei ole ilmoittanut palkkasummaa 21 b §:n mukaisesti tai jos työnantajan ilmoittama palkkasumma on liian pieni käytettävissä perusteena Työllisyysrahaston 22 tai 22 a §:n perusteella saamia ja sen käytössä olevia muita, työnantajan palkanmaksua ja muuta toimintaa koskevia tietoja.

Työllisyysrahaston on ilmoitettava työnantajalle arviomaksun määrä ja sen perusteet. Työnantajalle on annettava tilaisuus selvityksen antamiseen ennen arviomaksun määräämistä. Selvityksen antamatta jättäminen ei estä arviomaksun määräämistä.

Työllisyysrahasto antaa arviomaksusta valituskelpoisen päätöksen, josta käy ilmi arviomaksun määrä ja sen määräytymisperusteet. Siltä osin kuin päätöksessä poiketaan työnantajan 2 momentin perusteella antamasta selvityksestä, päätös on perusteltava hallintolaissa säädetyllä tavalla.

21 e §

Työttömyysvakuutusmaksun ja ennakonpalautuksen korko

Työllisyysrahasto perii 21 c §:ssä tarkoitettua työttömyysvakuutusmaksusta ja 21 d §:ssä tarkoitettua arviomaksusta korkoa ja maksaa 21 c §:ssä tarkoitettulle ennakonpalautukselle korkoa. Koron suuruus on korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä, kuitenkin vähintään 0,5 prosenttia. Siltä osin kuin työttömyysvakuutusmaksu tai arviomaksu ylittää 1 000 euroa, maksun korko on kuitenkin viitekorko lisättyinä kahdella prosenttiyksiköllä.

Jos työnantajalta on peritty työttömyysvakuutusmaksua liian vähän ja virheellinen perintä johtuu Työllisyysrahaston kirjoitusvirheestä, laskuvirheestä tai muusta niihin verrattavasta erehdyksestä tai jos työttömyysvakuutusmaksun koron määrääminen on muutoin kohtuutonta, Työllisyysrahasto voi jättää työttömyysvakuutusmaksun koron määräämättä.

21 f §

Pienin perittävä ja palautettava määrä

— — — — —

Jos työttömyysvakuutusmaksua on Työllisyysrahaston tai työnantajan laskuvirheen tai muun erehdyksen johdosta taikka muusta syystä peritty vähemmän tai palautettu enemmän kuin mitä olisi pitänyt ja erotus on 1 momentissa säädettyä määrää pienempi, se jätetään perimättä. Perimiseen voidaan kuitenkin ryhtyä, jos saman maksuvelvollisen virheellisiä suorituksia on ollut useita tai perimiseen on muutoin erityistä aihetta.

— — — — —

21 g §

Työttömyysvakuutusmaksujen perintään liittyvä tarkastusoikeus

Työllisyysrahastolla on oikeus tarkastaa työnantajan asiakirjoista 21 b §:n, 21 c §:n 4 momentin, 22 §:n 1 momentin 3 kohdan, 24 §:n 4 momentin ja 24 c §:n mukaisen tietojenantovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen oikeellisuus.

Työllisyysrahastolla on oikeus saada poliisilta ja muilta viranomaisilta virka-apua edellä tarkoitettujen tietojen saamiseksi.

22 §

Työllisyysrahaston oikeus tietojen saamiseen

Työllisyysrahastolla on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada työttömyysvakuutusmaksun määräämistä, perintää ja valvontaa varten:

- 1) väestörekisteriviranomaisilta henkilötunnuksen perusteella yksilöityjen työnantajien nimeä, osoitetta, henkilötunnuksen muuttumista ja kuolemaa koskevat tiedot;
- 2) Eläketurvakeskukselta ja työeläkelaitoksilta työnantajakohtaisesti tiedot maksetuista palkoista ja tiedot yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti vakuutetuista henkilöistä ja ajanjaksoista, joina henkilöt ovat vakuutettuja mainittujen lakien mukaisesti sekä henkilöille näinä ajanjaksoina maksetuista palkoista sekä palkkaa maksaneiden työnantajien yksilöintitiedot;
- 3) tarpeelliset tiedot työnantajalta;
- 4) välttämättömät tiedot viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 4 §:n 1 momentin 1–7 kohdassa tarkoitettulta viranomaiselta sekä 2 momentissa tarkoitettulta yhteisöltä ja laitokselta silloin, kun viimeksi mainituilla on tai voi olla tietoja työttömyysvakuutusmaksun määräämiseen, perintään tai valvontaan liittyvistä seikoista.

Työllisyysrahaston tulee hävittää 1 momentin nojalla saamansa tiedot heti, kun ne eivät ole tarpeen 10 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamista varten.

22 a §

Työllisyysrahaston oikeus tietojensaamiseen Verohallinnolta

Työllisyysrahastolla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä Verohallinnolta työttömyysvakuutusmaksun määräämistä, perintää ja valvontaa varten tarpeelliset:

- 1) työnantajien yksilöintitiedot;
- 2) tiedot työnantajan ilmoittamista työnantajasuorituksista;

3) suorituksensaajittain syntymävuodella yksilöidyt tiedot työnantajan verotusta varten ilmoittamista maksetuista palkoista ja niihin rinnastettavista suorituksista sekä palkan-saajalta pidätetyistä veroista ja pakollisista vakuutusmaksuista.

Työllisyysrahastolla on salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus pyynnöstä saada Verohallinnolta yksilöidyistä suorituksensaajista ja työnantajista 1 momentissa tarkoitettuja tietoja vastaavat, käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista varten välttämättömät tiedot suorituksensaajittain yksilöityinä.

Työllisyysrahastolla on oikeus saada salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä Verohallinnolta työnantajiin kohdistuneita verotarkastuksia koskevat työttömyysvakuutusmaksun määräämistä, perintää ja valvontaa varten tarpeelliset:

- 1) työnantajan yksilöintitiedot;
- 2) työnantajan Verohallinnolle verotusta varten ilmoittamat, palkanmaksua koskevat tiedot ja verotarkastuksessa havaitut palkanmaksuun liittyvien työnantajavelvollisuuksien laiminlyöntiä koskevat tiedot.

Työllisyysrahaston tulee hävittää 1–3 momentin nojalla saamansa tiedot heti, kun ne eivät ole tarpeen 10 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamista varten.

22 b §

Työllisyysrahaston oikeus tietojen oma-aloitteiseen luovuttamiseen

Työllisyysrahastolla on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa omasta aloitteestaan palkkasumma- ja työttömyysvakuutusmaksutietoja työttömyysvakuutusmaksuvelvollista työnantajaa koskevine tunnistetietoineen:

1) lakisääteisen tapaturmavakuutuksen toimeenpanosta huolehtivalle vakuutuslaitokselle ja Tapaturmavakuutuslaitosten liitolle niiden laissa säädettyjen tapaturmavakuutusta koskevien tehtävien hoitamiseksi, jos on syytä epäillä, että laissa vakuuttamis- tai maksuvelvolliseksi säädetty työnantaja tai muu maksuvelvollinen ei ole täyttänyt lakiin perustuvaa vakuuttamisvelvollisuuttaan tai lakiin perustuvaa maksuvelvollisuuttaan taikka velvollisuuttaan antaa tapaturmavakuutusmaksun määräämiseksi ja perimiseksi tarvittavia tietoja;

2) Eläketurvakeskukselle ja lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalle eläkelaitokselle sille laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi, jos on syytä epäillä, että laissa vakuuttamisvelvolliseksi säädetty työnantaja tai muu vakuuttamisvelvollinen ei ole täyttänyt lakiin perustuvaa vakuuttamis- tai maksuvelvollisuuttaan;

3) Verohallinnolle, jos tiedot ovat välttämättömiä sille ennakoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, jos on syytä epäillä, että työnantaja ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan.

22 c §

Tietojen yhdistäminen

Työllisyysrahastolla on oikeus yhdistää ja käsitellä 22 ja 22 a §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja 4, 5 ja 6 luvuissa säädetyn työttömyysvakuutusmaksun sekä 8 a luvussa säädetyn omavastuumaksun määräämistä ja perimistä varten. Yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää siihen asti, kunnes Työllisyysrahaston edellä mainitut tehtävät on suoritettu. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa edelleen.

522/2018

22 d §

Tietojen maksuttomuus

Työllisyysrahastolla on oikeus saada maksutta tässä luvussa tarkoitettut tiedot. Jos tiedot tarvitaan määrättyssä muodossa ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, tietojen luovutuksesta aiheutuvat kustannukset on kuitenkin korvattava.

22 e §

Tekninen käyttöyhteys

Työllisyysrahastolla on oikeus saada 22 ja 22 a §:ssä sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa tarkoitettut tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla.

22 f §

Asiakirjojen ja toiminnan julkisuus

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sovelletaan Työllisyysrahaston tämän lain toimeenpanoon liittyvien asiakirjojen ja toiminnan julkisuuteen siltä osin kuin mainitun lain 4 §:n 2 momentissa säädetään.

Tässä laissa säädettyjä tai tämän lain toimeenpanoon liittyviä tehtäviä hoidettaessa saatujen ja laadittujen asiakirjojen ja niihin sisältyvien tietojen salassapitovelvollisuuteen sekä näiden tehtävien hoidossa saatuja tietoja koskevaan vaitiolovelvollisuuteen ja hyväksikäyttökieltoon sovelletaan Työllisyysrahastossa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 22–24 ja 35 §:ää myös silloin, kun kysymys ei ole mainitun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettujen julkisen vallan käyttöön kuuluvaa tehtävää varten laadituista tai saaduista asiakirjoista ja tiedoista. Tietojen luovuttamisesta on tällöin soveltuvin osin voimassa, mitä mainitun lain 7 luvussa säädetään.

22 g §

Tekninen käyttöyhteys

Vakuutuslaitoksella, Valtiokonttorilla, Tapaturmavakuutuslaitosten liitolla sekä 22 b §:n 1 momentissa, 24 d §:ssä ja 24 e §:n 1 ja 3 momentissa mainituilla on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus antaa Työllisyysrahastolle teknisen käyttöyhteyden avulla tiedot, jotka sillä on tämän lain nojalla oikeus saada.

23 §

Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä

Työllisyysrahasto tilittää sosiaali- ja terveysministeriön välityksellä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä Kansaneläkelaitokselle työttömyysturvan peruspäivärahan rahoitukseen määrän, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien työntekijöiden palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää. Vuosittain tilitettävän määrän vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö pyydettyään lausunnon Työllisyysrahastolta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen määrän lisäksi Työllisyysrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahan rahoitukseen vuosittain 50 300 000 euroa.

24 §

Maksuvelvollisuus

— — — — —

Jos yrityksessä tapahtuneen järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää omavastuumaksua koskevia säännöksiä, Työllisyysrahasto voi määrätä maksun ennen mainittua järjestelyä vallinneen tilanteen mukaan. Yrityksessä järjestelyjä tehneen työnantajan on esitettävä selvitys siitä, että järjestelyyn ei ole ryhdytty siinä tarkoituksessa, että yritys vapautuisi omavastuumaksusta. Jos tällaista selvitystä ei esitetä, Työllisyysrahaston on määrättävä maksu. Pyytäessään selvitystä yrityksessä tapahtuneesta järjestelystä Työllisyysrahaston on ilmoitettava työnantajalle, että selvityksen antamatta jättäminen ei estä maksun määräämistä.

24 b §

Omvastuumaksun periminen ja palauttaminen

— — — — —

Työllisyysrahasto palauttaa työnantajalle hakemuksesta sen osan lisäpäivien omavastuumaksusta, jota koskeva osa jää käyttämättä, jos:

1) työnantaja on tehnyt irtisanomansa lisäpäiviin oikeutetun henkilön kanssa toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen tai kutsunut lisäpäiviin oikeutetun henkilön takaisin työhön ja työntekijä on ollut sanotussa työssä vähintään vuoden; jos työnantaja irtisanoo tai lomauttaa työntekijän uudelleen, peritään omavastuumaksu heti työttömyyden alkaessa sen estämättä, mitä 24 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädetään; tai

2) työnantajan irtisanoma tai lomauttama henkilö on saanut vähintään vuoden ajan työnantajan järjestämän ja rahoittaman lisäeläkevakuutuksen perusteella vähintään 65 vuoden ikään saakka jatkuvaa vapaaehtoista lisäeläkettä tai muuta siihen rinnastettavaa etuutta taikka lisäeläkkeen eläkesovituksessa huomioon otettavaa eläkettä, minkä vuoksi henkilöllä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen tai työttömyysetuus maksetaan vähennettynä.

Työllisyysrahasto voi jättää omavastuumaksun perimättä, jos määrä on vähäinen. Työllisyysrahasto voi myös jättää omavastuumaksun osittain perimättä, jos työnantajan taloudellinen tilanne on omavastuumaksun perusteena olevan irtisanomisen jälkeen merkittävästi heikentynyt ja omavastuumaksujen täysimääräisen periminen vaarantaisi työnantajan toiminnan jatkumisen.

24 c §

Omvastuumaksua koskeva päätös

Työllisyysrahasto antaa omavastuumaksun määrästä, palauttamisesta ja omavastuumaksun perimättä jättämisestä työnantajalle kirjallisen päätöksen. Ennen päätöksen antamista Työllisyysrahaston tulee varata työnantajalle mahdollisuus esittää kirjallinen pyyntö omavastuumaksusta vapauttamiseksi sekä mahdollinen omavastuumaksusta vapauttamiseen liittyvä selvitys. Työntekijältä voidaan pyytää selvitys työsuhteen päättymisen syystä, mikäli tämä on asian ratkaisemiseksi tarpeen.

— — — — —

24 d §

Oikeus tietojen saamiseen

Työllisyysrahastolla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta

24 §:ssä säädetyn maksuvelvollisuuden ratkaisemista ja toimeenpanoa varten työnantajaa ja työntekijää koskevat välttämättömät tiedot:

- 1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
- 2) Eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä eläkesäätiöltä;
- 3) työttömyyskassalta ja työpaikkakassalta; sekä
- 4) työnantajalta.

24 e §

Velvollisuus tietojen antamiseen

Työttömyyskassoilla ja Kansaneläkelaitoksella on velvollisuus ilmoittaa salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia ja luovutusta koskevien rajoitusten estämättä maksutta Työllisyysrahastolle seuraavat tiedot 24 §:ssä tarkoitetusta henkilöstä:

- 1) työntekijää koskevat yksilöintitiedot;
- 2) tiedot työssäolohtoon luetuista työsuhteista ja niitä koskevat työnantajien yksilöintitiedot;
- 3) työttömyyspäivärahaa koskevat tiedot; sekä
- 4) muut tiedot, jotka ovat välttämättömiä 24 §:ssä säädetyn maksuvelvollisuuden ratkaisemiseksi ja toimeenpanemiseksi.

Finanssivalvonnan ja Kansaneläkelaitoksen on annettava Työllisyysrahastolle salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä:

- 1) huhtikuun ja lokakuun loppuun mennessä henkilötunnus, työttömyyskassan numero ja tieto ensimmäisestä lisäpäivästä niistä henkilöistä, joiden oikeus lisäpäiviin on alkanut edeltäneiden kuuden kuukauden aikana; ja
- 2) huhtikuun loppuun mennessä henkilötunnus ja työttömyyskassan numero niistä edellisen kalenterivuoden aikana 63 vuotta täyttäneistä henkilöistä, jotka ovat saaneet työttömyyspäivärahaa 63 vuotta täytettyään ja joiden oikeus työttömyysturvalain mukaisiin lisäpäiviin ei ole alkanut ennen 63 vuoden täyttämistä.

Työllisyysrahastolla on oikeus yhdistää ja käyttää tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja sille 10 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyn tehtävän hoitamista varten. Yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää siihen asti, kun edellä mainittu tehtävä on suoritettu. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa edelleen.

24 f §

Oikaisuvaatimus Työllisyysrahastolle

Työllisyysrahaston päätökseen työttömyysvakuutusmaksun määrästä saa vaatia oikaisua Työllisyysrahastolta siten kuin hallintolaissa säädetään. Hallintolain 49 c §:ssä säädetystä poiketen oikaisuvaatimus on kuitenkin tehtävä viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen kalenterivuoden alusta, jona päätös on tehty.

24 g §

Muutoksenhakuoikeus

Työllisyysrahaston päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan, ja sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla vakuutus-oikeuteen. Vakuutus-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Työllisyysrahaston päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava.

Työllisyysrahaston päätökseen työttömyysvakuutusmaksun määrästä ei saa hakea muutosta valittamalla ennen kuin päätöstä on pyydetty oikaistavaksi Työllisyysrahastolta 24 f §:n perusteella. Työllisyysrahaston 24 f §:n nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 1 momentissa säädetään.

Muutoksenhaussa Työllisyysrahaston antamaan päätökseen noudatetaan soveltuvin osin, mitä työttömyysturvalain 12 luvun 1 §:n 2 momentissa sekä 4 ja 5–7 §:ssä säädetään. Lisäksi muutoksenhaussa Työllisyysrahaston tämän lain 24 c §:n perusteella antamaan päätökseen noudatetaan mitä työttömyysturvalain 12 luvun 8 §:ssä säädetään.

24 i §

Työllisyysrahaston oikeus oikaista työttömyysvakuutusmaksua

Jos työnantajalta on peritty liikaa työttömyysvakuutusmaksua, työttömyysvakuutusmaksun korkoa, arviomaksun korkoa tai palautuskorkoa Työllisyysrahasto voi oikaista työttömyysvakuutusmaksua työnantajan hyväksi.

Työllisyysrahasto voi oikaista työttömyysvakuutusmaksua, työttömyysvakuutusmaksun korkoa, arviomaksun korkoa ja palautuskorkoa työnantajan vahingoksi, jos virhe johtuu Työllisyysrahaston kirjoitusvirheestä, laskuvirheestä tai muusta niihin verrattavasta erehdyksestä. Työllisyysrahasto voi oikaista työttömyysvakuutusmaksua työnantajan kuultuaan myös silloin, jos työnantaja ei ole antanut palkkasummailmoitusta, palkkasummailmoitus tai muu työnantajan antama tieto on puutteellinen tai virheellinen taikka työnantaja on muuten laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa.

26 a §

Työttömyysvakuutusrekisteri

Työllisyysrahasto pitää sille tässä laissa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksuja koskevien asioiden hoitoa varten työttömyysvakuutusrekisteriä. Jollei tässä laissa toisin säädetä, rekisteriin talletettujen henkilötietojen salassapitoon ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sekä muuhun henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999).

26 d §

Asiakirjojen säilyttäminen

Työllisyysrahaston on säilytettävä tämän lain mukaisten etuuksien rahoituksen järjestämiseen, työttömyysvakuutusmaksuihin ja omavastuumaksuihin liittyvät asiakirjat siten kuin arkistolaisissa (831/1994) säädetään. Jos arkistolaitos ei ole määrännyt säilytettäväksi edellä tarkoitettuja asiakirjoja pysyvästi, Työllisyysrahaston on säilytettävä:

- 1) työttömyysvakuutusmaksujen määräämisen kannalta tarpeelliset asiakirjat 10 vuotta vakuutusvuotta seuraavan vuoden alusta lukien;
- 2) omavastuumaksun määräämisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sen vuoden loppuun, jona tämän lain 24 §:ssä tarkoitettu henkilö täyttää 75 vuotta;
- 3) työttömyysvakuutusmaksujen ja omavastuumaksujen perinnän kannalta tarpeelliset asiakirjat perinnän päättymiseen ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;
- 4) valitusasiaa koskevat asiakirjat 10 vuotta, jollei niitä ole 1–3 kohdan mukaan säilytettävä tätä pidempää aikaa;
- 5) työttömyysvakuutusrekisteriin merkityt, henkilötietoja koskevat tiedot 5 vuotta, jollei niitä 1–4 kohdasta johtuen ole säilytettävä tätä pidempää aikaa.

Työllisyysrahaston tulee hävittää asiakirjat ja työttömyysvakuutusrekisteriin merkityt henkilötiedot 1 momentissa säädetyn säilytysajan kuluttua.

522/2018

26 e §

Työllisyysrahaston päätöksen antaminen tiedoksi

Työllisyysrahaston päätös annetaan tiedoksi maksuvelvolliselle työnantajalle siten kuin hallintolain 59 §:ssä säädetään. Tiedoksianto on kuitenkin toimitettava työnantajan lailliselle edustajalle tai valtuutetulle, jos työnantajan puolesta työttömyysvakuutusmaksuasioita hoitava edustaja tai valtuutettu on ilmoitettu asianhoitajaksi Työllisyysrahaston asiakasrekisteriin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019. Tämän lain 3 §:n 1 momentti tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2020.

Muussa laissa tai asetuksessa taikka valtioneuvoston tai ministeriön päätöksessä olevalla viittauksella työttömyysvakuutusrahastoon tai Koulutusrahastoon tarkoitetaan tämän lain voimaantulon jälkeen viittausta Työllisyysrahastoon.

Koulutusrahaston tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat, tehdyt sopimukset ja sitoumukset samoin kuin niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät Työllisyysrahastolle.

Helsingissä 27 päivänä kesäkuuta 2018

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila